

Поскупљење струје за Фонд је нека врста неформалног индикатора да ли је земља спремна на реформе, каже Србољуб Антић.

ШТА ЈЕ ДОГОВОРЕНО

Услови	Рокови	
Решење статуса железаре	23. фебруар	✓
Спајање путева и коридора	31. март	✗
Анализа о вишковима у државној управи	31. март	✓
Усвајање плана трансформације Пореске управе	31. март	✗
Усвајање плана финансијског реструктурирања ЕПС-а	31. март	✗
План о подели железнице на четири предузећа	31. март	✓
Поскупљење струје за 15 одсто	1. април	✗

Први услов да нам Борд директора Међународног монетарног фонда 23. фебруара одобри аранжман из предострожности био је смањење плата и пензија. Мастоило на Писму о намерама, које су потписали премијер Александар Вучић, гувернер Јоргованка Табаковић и министар финансија Душан Вујовић, још се поштено није ни осушило, а Србија ће, како се чуло из уста самог премијера Вучића, званичнике Фонда замолити да му омогући да грађанима и пензионерима повећа лична примања. И то само неколико месеци након што је ова мера ступила на снагу.

Србија је, такође, до 31. марта требало да испуни још неколико услова. Према Меморандуму, влада је обећала да ће до тог датума усвојити план финансијског реструктурирања ЕПС-а, као и програм трансформације Пореске управе. До краја овог месеца треба и да се донесе план о подели „Железнице” на четири предузећа, што је и учињено у предвиђеном року. За спајање „Путева Србије” и „Коридора” остало је још свега неколико дана, а до краја овог месеца требало би да буде усвојен и нови закон о инвестицијама.

Оно што је, чини се, најтежа мера на коју се Србија по споразуму обавезала јесте поскупљење струје 1. априла за 15 одсто. Како сада стоје ствари то је немогуће испунити у предвиђеном року, јер према Закону о енергетици поскупљење струје треба јавно да се објави месец дана раније. Пре тога ЕПС треба да добије сагласност од Агенција за енергетику. Иако је у Меморандуму економске политике (документу у коме скоро свака реченица почиње са „ми ћемо”), који су потписали наши државни званичници експлицитно, наведено да ће струја поскупети 1. априла и премијер и ресорни министар Александар Антић неколико пута су истакли да ће се о томе тек преговарати са Фондом.

Према оцени Србољуба Антића, дугогодишњег представника Србије у ММФ-у, у земљама у транзицији поскупљење струје је за Фонд нека врста неформалног

индикатора да ли је земља спремна на реформе.

– Ми ћемо са поскупљењем закаснити, али не верујем да ћемо моћи да га одложимо. Премијер је изјавио да ће са Фондом разговарати о томе да поскупљење струје буде упола мање. То значи да се он одриче прихода од акциза, јер по договору један део раста цене ишао би кроз директно поскупљење, а други преко акциза. Та средства ће ићи у буџет, а за Фонд је, практично најбитније стање у буџету – каже Антић.

Он додаје да је добро то што су кретања, када је о државној каси реч, позитивна, јер је минус у буџету знато нижи од планираних 55 милијарди динара. „Најважнији став је да је буџет у релативно солидној ситуацији”, каже Антић. Он подсећа да је Србија за добијање аранжмана требало да испуни четири услова. То су доношење закона о буџету за 2015. где су плате и пензије смањене, затим сет финансијских и закона о народној банци, решавање проблема железаре и прекид давања државних гаранција. Судећи према пракси ове међународне монетарне институције то је доста услова, оцењује наш саговорник. То значи да нама Фонд не верује, каже Антић. Он подсећа да су пред Србију током наредне три године стављена 23 услова различитог степена важности. Антић подсећа да Меморандум са Фондом не треба схватити по систему „лако ћемо”, јер је то практично нека врста уговора.

Бошко Мијатовић из Центра за либерално демократске студије (ЦЛДС) каже да је изјаву премијера Вучића о евентуалном повећању плата и пензија схватио као шалу или као покушај духовитости.

– Нисам помислио да би једна таква ствар могла истински да се каже – каже Мијатовић и додаје да у Србији политичари лако обећавају, али слабо спроводе обећано.

Известан мали маневарски простор за преговоре ту увек постоји, али је питање граница толеранције, додаје.

– Ако се ништа или готово ништа од потписаног не спроводи онда је то врло неозбиљно. Србија у ММФ-у има лош имиџ, јер се и за време владе Мирка Цветковића представљала као лош партнер. Чини ми се да је влада сада заведена нешто мало бољим фискалним резултатима од очекиваних. Дефицит је мањи од планираног, што је једним делом

сезонски фактор, а другим резултат неких ванредних прихода, попут уплате добити јавних предузећа – казао је Мијатовић и додао да је у позадини свега рејтинг владе.

Иначе и за време стенд бај аранжмана, који је Србија са ММФ-ом склопила почетком 2009. године, дешавало се да државни званичници као део договора представљају нешто што уопште није договорено. Па је тако, Алберт Јегер, тадашњи шеф Мисије, неретко седећи за истим столом са нашим званичницима, морао да демантује оно што су они новинарима изјавили минут пре њега. Претходни аранжман из предострожности је прекинут, јер је Цветковићева влада испод црте у буџету практично сакрила расходе који уопште нису били договорени. То су биле гаранције за задуживање неких јавних предузећа и средства за докапитализацију банака. Србија, нажалост, има дуго и велико искуство у игрању жмурки са ММФ.

Премијер Вучић је неколико пута истакао како не жели да руши споразум са Фондом, а Дехенга Кима, шефа Канцеларије ММФ-а у Србији, на Бизнис форуму на Копаонику назвао је пријатељем. Да ли је то заиста тако показаће се већ током прве ревизије програма у мају.

Аница Телесковић

(Политика)